

CRNA GORA
ZAVOD ZA ŠKOLSTVO

Indikatori kvaliteta i instrumenti
za samo/evaluaciju vaspitno-obrazovnog
rada nastavnika/ca u školi

Podgorica
2014.

Indikatori kvaliteta i instrumenti za samo/evaluaciju vaspitno-obrazovnog rada nastavnika/ca u školi

Autorski tim:

Urednici:

Zoran Lalović i Nađa Luteršek

Izrada indikatora i instrumenata:

Profesionalna znanja i vještine: Zoran Lalović, Rajko Kosović, Nataša Gazivoda

Podrška razvoju učenika/ca: Nađa Luteršek, Jadranka Gavranović, Rabija Šarkinović

Planiranje i pripremanje nastave: Miodrag Vučeljić, Nada Vujašković, Ivana Vukčević

Realizacija savremenog procesa nastave i učenja: Zoran Lalović, Nataša Gazivoda, Nađa Luteršek

Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje napredovanja učenika/ca: Nađa Luteršek, Rabija Šarkinović, Zoran Lalović

Komunikacija i saradnja: Radoje Novović, Veselin Grdinić, Rajko Kosović

Lektura: Danijela Đilas

Tehnička priprema: Nevena Čabrilo

Štampa: "Obod" Cetinje

Tiraž: 500 primjeraka

Podgorica, 2014.

Publikacija Indikatori kvaliteta i instrumenti za samo/evaluaciju vaspitno-obrazovnog rada nastavnika/ca u školi urađena je uz podršku Projekta MNE/011 – Jačanje stručnog osposobljavanja na sjeveroistoku Crne Gore, koji finansira Vlada Velikog Vojvodstva Luksemburga

CIP - Каталогизација у публикацији
Национална библиотека Црне Горе, Цетиње

ISBN 978-9940-24-050-9
COBISS.CG-ID 25113616

Predgovor

Svrha evaluacije i samoevaluacije rada nastavnika/ca je unapređivanje vaspitno-obrazovnog rada u školi. Posebno ističemo važnost procesa samoevaluacije koji stvara osnovu da svaki nastavnik/ca prepozna svoje jake i slabe strane, da uporedi svoja postignuća sa drugima, da prepozna mogućnosti za napredak, da postavi ciljeve u svrhu sopstvenog usavršavanja.

Publikacija *Indikatori kvaliteta i instrumenti za samo/evaluaciju vaspitno-obrazovnog rada nastavnika/ca u školi* namijenjena je nastavniku/ci, upravama i stručnim službama u školi, a koristi se za mjerenje, utvrđivanje i unapređivanje kvaliteta vaspitno-obrazovnog rada nastavnika/ce u školi.

Polazeći od kompetencija nastavnika/ce, kao skupa njegovih/njenih znanja, vještina i vrednosnih stavova, definisali smo područja nastavnikovog/icinog djelovanja u kojima se može evaluirati vaspitno-obrazovni rad.

U publikaciji je precizno definisano šest *područja* za utvrđivanje kvaliteta rada nastavnika/ce u školi: 1) Profesionalna znanja i vještine nastavnika/ca; 2) Podrška razvoju učenika/ca; 3) Planiranje i pripremanje nastave; 4) Realizacija savremenog procesa nastave/učenja u školi; 5) Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje napredovanja učenika/ca, i 6) Komunikacija i saradnja. Svako od utvrđenih područja kvaliteta vaspitno-obrazovnog rada nastavnika/ce je diferencirano i precizirano posebnim *podpodručjima* za koja su utvrđeni indikatori – pokazatelji kvaliteta rada nastavnika/ce u školi. Na osnovu indikatora izrađeni su

instrumenti, skale samo/procjene i ček liste, koji služe za samoevaluaciju i/ili evaluaciju vaspitno-obrazovnog rada nastavnika/ca u školi.

Instrumenti, skale samo/procjene i ček liste, namijenjene su nastavniku/ci za samoprocjenu kvaliteta vlastitog rada ili/i direktoru/ki i stručnim službama za utvrđivanje kvaliteta vaspitno-obrazovnog rada nastavnika/ca u školi. Kranji cilj primjene ovih instrumenata je unapređenje kvaliteta vaspitno-obrazovnog rada nastavnika/ca u školi.

U okviru rada na ovoj publikaciji nastali su i instrumenti (upitnici) za samo/procjenu uspješnosti rada nastavnika/ca, kao i softver za obradu upitnika. Upitnici i softver se mogu naći na sljedećoj adresi:

http://www.zzs.gov.me/rubrike/rubrike_samo_evaluacija_rada_skole/.

Autorski tim

Sadržaj

Predgovor	3
Područje I: Profesionalna znanja i vještine nastavnika/ce	6
Područje II: Podrška razvoju učenika/ce	13
Područje III: Planiranje i pripremanje nastave	20
Područje IV: Realizacija savremenog procesa nastave/učenja u školi	26
Područje V: Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje napredovanja učenika/ca	49
Područje VI: Komunikacija i saradnja	56

Područje I

Profesionalna znanja i vještine nastavnika/ce

Ovo područje odnosi se na znanja, vještine i vrijednosti koje su potrebne nastavniku/ci za uspješnu realizaciju nastave i pojedinih ciljeva programa. Utvrđuje se u kojoj mjeri je nastavnik/ca obučen za posao koji obavlja, koliko je posvećen/a profesionalnom razvoju i cjeloživotnom učenju, te koliko, svojim ponašanjem i odnosom prema poslu, odražava etičke principe profesije i doprinosi ugledu struke koju predstavlja. Indikatori kvaliteta vaspitno-obrazovnog rada nastavnika/ce u ovom području razmatraju se u okviru tri podpodručja:

1. POZNAVANJE STRUKE I PREDMETNOG PROGRAMA
2. PROFESIONALNI RAZVOJ NASTAVNIKA/CE
3. ODNOS PREMA POSLU I PROFESIJI (PROFESIONALIZAM)

1. POZNAVANJE STRUKE I PREDMETNOG PROGRAMA

OPIS:

Do koje mjere nastavnik/ca posjeduje znanja, vještine i vrijednosti od značaja za realizaciju nastave i ciljeva programa.

INDIKATORI KVALITETA:

- nastavnik/ca poznaje sadržaje svog predmeta (strukturu nauke koju realizuje u školi);
- nastavnik/ca poznaje ciljeve programa koji realizuje (znanja, vještine i vrijednosti koje programom treba ostvariti);
- nastavnik/ca poznaje didaktičke principe i osnovna načela realizacije savremene nastave;
- nastavnik/ca poznaje metodiku predmeta koji realizuje (specifičnosti učenja predmeta koji realizuje u školi);

- nastavnik/ca je osposobljen da primjenjuje savremene metode i oblike nastavnog rada, prije svega metode aktivnog i interaktivnog učenja;
- nastavnik/ca poznaje razvojne karakteristike učenika/ca, posebno specifičnosti kognitivnog razvoja učenika/ca;
- nastavnik/ca poznaje individualne razlike i specifične potrebe različitih grupa učenika/ca;
- nastavnik/ca vlada efikasnim tehnikama upravljanja i rješavanja konflikata među učenicima/cama;
- nastavnik/ca posjeduje umijeća planiranja pedagoškog rada;
- nastavnik/ca poznaje tehnike procjenjivanja i ocjenjivanja znanja učenika/ca;
- nastavnik/ca posjeduje razvijene vještine komunikacije i prezentovanja;
- nastavnik/ca posjeduje znanje upotrebe računara;
- nastavnik/ca poznaje efikasne načine motivisanja učenika/ca;
- nastavnik/ca poznaje ciljeve i principe inkulzivne nastave i sposobnost prilagođavanja nastave različitim kategorijama učenika/ca;
- nastavnik/ca poznaje osnovne principe demokratskog građanstva;
- nastavnik/ca poznaje osnovne teorije učenja;
- nastavnik/ca poznaje tehnike samoevaluacije.

SKALA SAMOPROCJENE¹ POZNAVANJA STRUKE I PREDMETNOG PROGRAMA

Procijenite, u kojoj mjeri vladate sljedećim znanjima, vještinama i vrijednostima:	MALO	DONEKLE	PRILIČNO	POTPUNO
POZNAVANJE SADRŽAJA SVOG PREDMETA (PROGRAMA)	☐	☐	☐	☐
POZNAVANJE CILJEVA PROGRAMA	☐	☐	☐	☐
POZNAVANJE METODIKE PREDMETA	☐	☐	☐	☐
POZNAVANJE SAVREMENIH METODA I OBLIKA NASTAVNOG RADA	☐	☐	☐	☐
POZNAVANJE RAZVOJNIH KARAKTERISTIKA UČENIKA/CA	☐	☐	☐	☐
POZNAVANJE INDIVIDUALNIH POTREBA UČENIKA/CA	☐	☐	☐	☐
UMIJEĆE RJEŠAVANJA KONFLIKATA U UČIONICI	☐	☐	☐	☐
UMIJEĆE PLANIRANJA PEDAGOŠKOG RADA	☐	☐	☐	☐
POZNAVANJE TEHNIKA PROCJENIVANJA I OCJENJIVANJA ZNANJA UČENIKA/CA	☐	☐	☐	☐
VJEŠTINE KOMUNIKACIJE	☐	☐	☐	☐
ZNANJE O UPOTREBI RAČUNARA U NASTAVI	☐	☐	☐	☐
POZNAVANJE EFIKASNIH NAČINA MOTIVISANJA UČENIKA/CA	☐	☐	☐	☐
POZNAVANJE CILJEVA I PRINCIPA INKLUZIVNE NASTAVE	☐	☐	☐	☐
POZNAVANJE PRINCIPA DEMOKRATSKOG GRAĐANSTVA	☐	☐	☐	☐
POZNAVANJE OSNOVNIH TEORIJA UČENJA	☐	☐	☐	☐
POZNAVANJE METODA SAMOEVALUACIJE	☐	☐	☐	☐
ZNANJE O DIDAKTIČKIM PRINCIPIMA	☐	☐	☐	☐

¹ Skala je namijenjena samoprocjeni nastavnika/ce, i omogućuje planiranje potreba profesionalnog razvoja zaposlenih u školi.

2. PROFESIONALNI RAZVOJ NASTAVNIKA/CE

OPIS:

U kojoj mjeri je nastavnik/ca posvećen cjeloživotnom učenju, kontinuiranom produbljivanju svojih stručnih, metodičkih i drugih znanja i koliko preuzima odgovornosti za učešće u aktivnostima profesionalnog razvoja.

INDIKATORI KVALITETA:

- nastavnik/ca traži savjet/mišljenje od kolega/koleginica a onda to primjenjuje da bi unaprijedio/la nastavni proces;
- nastavnik/ca pohađa radionice, odgovarajuće seminare, ili obuke koje se bave promjenama u obrazovanju;
- nastavnik/ca ide na časove kod drugih nastavnika/ca i usvaja najbolje prakse, a onda to primjenjuje kako bi poboljšao/la nastavni proces;
- nastavnik/ca čita profesionalne žurnale, knjige, internet sajtove, ili druge članke, i prikupljene informacije dijeli sa kolegama/kolegamicama;
- nastavnik/ca vodi portfolio u kom bilježi svoja iskustva u učenju;
- nastavnik/ca istražuje i proučava istraživanja drugih u obrazovanju;
- nastavnik/ca aktivno učestvuje u aktivnostima profesionalnog razvoja unutar škole, kao što su radionice, seminari, okrugli stolovi, debate, konsultacije, mentorstvo, ogledni i ugledni časovi;
- nastavnik/ca učestvuje u profesionalnim aktivnostima van škole: razmjena iskustava sa kolegama/kolegamicama iz drugih škola i institucija, konferencije, seminari, kursevi, projekti, istraživanja, studentske posjete i slično;
- nastavnik/ca poznaje različite tehnike za samoevaluaciju i rješavanje problema u cilju analiziranja i promišljanja o svom radu i planiranje odgovarajućih aktivnosti za unapređivanje sopstvenog rada;

- nastavnik/ca koristi informacione i komunikacione tehnologije za učešće u radu formalnih i neformalnih profesionalnih grupa, mreža i foruma;
- nastavnik/ca mijenja svoju praksu na osnovu podataka zasnovanih na eksternoj evaluaciji i istraživanjima.

SKALA SAMO/PROCJENE² PROFESIONALNOG RAZVOJA NASTAVNIKA/CE

Procijenite, koliko često:	NIKADA	RIJETKO	NE ČESTO	PONEKAD ALI NE ČESTO	VEOMA ČESTO
HOSPITUJETE ČASOVIMA VAŠIH KOLEGA/KOLEGINICA U ŠKOLI	☐	☐	☐	☐	☐
SAMI ORGANIZUJETE OGLEDNE ČASOVE	☐	☐	☐	☐	☐
ČITATE KNJIGE, ČLANKE ILI SAJTOVE SA TEMAMA NASTAVE/UČENJA	☐	☐	☐	☐	☐
OBJAVLJUJETE STRUČNE ČLANKE, PRIMJERE DOBRE PRAKSE I SL.	☐	☐	☐	☐	☐
PRISUSTVUJETE SEMINARIMA VAN ŠKOLE SA TEMAMA VEZANIM ZA NASTAVU/UČENJE	☐	☐	☐	☐	☐
U ŠKOLI AKTIVNO UČESTVUJETE U RASPRAVAMA O NEKOJ PEDAGOŠKOJ TEMI	☐	☐	☐	☐	☐
TRAŽITE OD UČENIKA/CA ILI OD ŠKOLE POVRATNU INFORMACIJU O TOME KAKAV JE NPR. BIO ČAS	☐	☐	☐	☐	☐
ANALIZIRATE VAŠU NASTAVNU PRAKSU (KADA SU UČENICI/CE MOTIVISANI ZA UČENJE, KADA VAS PRATE SA RAZUMIJEVANJEM I SL.)	☐	☐	☐	☐	☐
RAZMJENJUJETE ISKUSTVA SA NASTAVNICIMA/CAMA IZ DRUGIH ŠKOLA	☐	☐	☐	☐	☐
ISTRAŽUJETE U NASTAVI (VRŠITE MANJA ISTRAŽIVANJA)	☐	☐	☐	☐	☐
AŽURIRATE VAŠ PROFESIONALNI PORTFOLIO	☐	☐	☐	☐	☐
PRIKUPLJATE PODATKE O USPJEHU SVOJIH UČENIKA/CA I NAKON ŠKOLE	☐	☐	☐	☐	☐

² Skala je namijenjena samoprocjeni nastavnika/ce ili procjeni od strane direktora/ke i/ili stručne službe, stepena angažovanja nastavnika/ce na planu profesionalnog razvoja.

3. ODNOS PREMA POSLU I PROFESIJI (PROFESIONALIZAM)

OPIS:

U kojoj mjeri nastavnik/ca održava predanost profesionalnoj etici, preuzima odgovornost i učestvuje u profesionalnom osnaživanju koje rezultira boljim rezultatima u radu.

INDIKATORI KVALITETA:

- nastavnik/ca obavlja dužnosti u skladu sa zakonima, kao i školskim politikama, regulativama, praksama i smjernicama;
- nastavnik/ca održava profesionalni izgled i ponašanje koji uključuju i tačnost i profesionalni izgled;
- nastavnik/ca posao obavlja na kolegijalan i saradnički način sa administratorima, drugim osobljem iz škole i lokalnom zajednicom;
- nastavnik/ca svojim ponašanjem i činjenjem doprinosi afirmaciji škole u lokalnoj zajednici;
- nastavnik/ca svojim ukupnim ponašanjem propagira zdrave stilove života;
- nastavnik/ca podržava viziju i misiju škole;
- nastavnik/ca se u potpunosti pridržava kućnog reda škole.

SKALA SAMO/PROCJENE³ ODNOSA PREMA POSLU I PROFESIJI

Ocijenite, u kojoj mjeri vaše ponašanje i odnos prema poslu opisuju sljedeće tvrdnje:	MALO	DONEKLE	PRILIČNO	POTPUNO
PREUZETE ZADATKE OBAVLJAM PROFESIONALNO, TRANSPARENTNO I SAVJESNO	☐	☐	☐	☐
PREMA SVIM LICIMA SE ODNOSIM JEDNAKO BEZ OBZIRA NA POLOŽAJ, POL, RELIGIJU, ILI BILO KAKVO LIČNO ZNAČENJE ILI UVJERENJE	☐	☐	☐	☐
POSLOVE IZVRŠAVAM NA OSNOVU USPOSTAVLJENIH PRINCIPA I PREDVIĐENIH PROCEDURA	☐	☐	☐	☐
ODBIJAM POKUŠAJE KORUPCIJE I O TAKVIM POKUŠAJIMA BEZ ODLAGANJA OBAVIJEŠTAVAM SVOJE NADREĐENE	☐	☐	☐	☐
IZBJEGAVAM DA MOJI PRIVATNI INTERESI DOĐU U KONFLIKT SA INTERESIMA ŠKOLE (NPR. DA UZ NAKNADU POMAŽEM SVOJIM UČENICIMA/CAMA)	☐	☐	☐	☐
KONTINUIRANO RADIM NA LIČNOM USAVRŠAVANJU I UNAPREĐIVANJU ZNANJA I VJEŠTINA U PROFESIJI	☐	☐	☐	☐
U KONUNIKACIJI SA DRUGIMA POKAZUJEM SRDAČNOST, DOBRONAMJERNOST I SUSRETLJIVOST	☐	☐	☐	☐
PREMA ŠIROJ JAVNOSTI: MEDIJIMA, VLADINIM I NEVLADINIM ORGANIZACIJAMA I INSTITUCIJAMA U ZEMLJI I INOSTRANSTVU, ZASTUPAM INTERESE PROFESIJE	☐	☐	☐	☐
S MAKSIMALNOM PAŽNJOM ISPUNJAVAM SVE ZAHTJEVE NAVEDENE U DOKUMENTIMA O STANDARDIMA KVALITETA RADA NASTAVNIKA/CE	☐	☐	☐	☐

³ Skala je namijenjena samoprocjeni nastavnika/ce ili procjeni od strane direktora/ke i/ili stručne službe, odnosa nastavnika/ce prema poslu i profesiji.

Podrška razvoju učenika/ce

Ovim područjem utvrđuje se koliko je školska sredina podsticajna za razvoj ličnosti različitih kategorija učenika/ca, nadarene, jednako kao i djece sa posebnim potrebama. Pored toga, utvrđuje se, koliko se u školi podstiče odgovorno ponašanje učenika/ca, njeguju demokratski principi i promovišu građanske vrijednosti.

1. PODSTICANJE ODGOVORNOG PONAŠANJA UČENIKA/CA
2. PROMOVISANJE DEMOKRATSKOG GRAĐANSTVA
3. INKLUZIVNA ORIJENTACIJA NASTAVNIKA/CE
4. PREVENTIVNE AKTIVNOSTI I ZDRAVSTVENO VASPITANJE

1. PODSTICANJE ODGOVORNOG PONAŠANJA UČENIKA/CA

OPIS:

U kojoj mjeri nastavnik/ca kod učenika/ca podstiče odgovorno i konstruktivno ponašanje, razvoj svijesti o sebi, samopoštovanje i poštovanje drugih i stvara prilike da učenici/ce razvijaju ove kompetencije.

INDIKATORI KVALITETA:

- nastavnik/ca prati napredovanje učenika/ca i pruža adekvatnu podršku u svim fazama učenja;
- nastavnik/ca postavlja realne i dostižne ciljeve i zadatke za svakog učenika/cu u cilju razvoja njegovog/njenog samopouzdanja;
- nastavnik/ca organizuje interaktivne oblike učenja kako bi učenici/ce formirali realnu sliku o sebi i svojim potencijalima i potencijalima drugih;

- nastavnik/ca podstiče učenike/ce da samostalno vrednuju svoj i rad drugih u odnosu na postavljene ciljeve;
- nastavnik/ca smješta učenike/ce u situacije učenja u kojima mogu da dožive uspjeh;
- nastavnik/ca stavlja učenike/ce u situaciju da samostalno uče i donose odluke u cilju razvoja odgovornog i konstruktivnog ponašanja.

SKALA SAMO/PROCJENE⁴ PODSTICANJA ODGOVORNOG PONAŠANJA UČENIKA/CA

Procijenite, koliko često nastavnik/ca:	NIKADA	RIJETKO	NE ČESTO	PONEKAD ALI VEOMA ČESTO	OBIČNO ILI VEOMA ČESTO
INFORMIŠE UČENIKE/CE O NJIHOVOM NAPREDOVANJU	☐	☐	☐	☐	☐
PRUŽA PODRŠKU UČENICIMA TOKOM UČENJA	☐	☐	☐	☐	☐
ODMJEKAVA ZAHTJEVE I ZADATKE U ODNOSU NA MOGUĆNOSTI UČENIKA/CA	☐	☐	☐	☐	☐
OMOGUĆUJE DA SE SVAKI UČENIK/CA ISTAKNE I DOŽIVI USPJEH U NASTAVI	☐	☐	☐	☐	☐
PODSTIČE UČENIKE/CE DA SAMOSTALNO POSTAVLJAJU CILJEVE I VREDNUJU SVOJ RAD	☐	☐	☐	☐	☐

⁴ Skala omogućuje nastavniku/ci, stručnoj službi i učenicima/cama da procijene do koje mjere nastavna praksa podstiče odgovorno ponašanje učenika/ca.

2. PROMOVISANJE I PRAKTIKOVANJE DEMOKRATSKOG GRAĐANSTVA

OPIS:

Da li i u kojoj mjeri nastavnik/ca razumije koncept demokratskog građanstva, promoviše građansko ponašanje u učionici i školi, predstavlja model ponašanja u cilju razvoja građanskih kompetencija učenika/ca.

INDIKATORI KVALITETA:

- nastavnik/ca stvara situacije učenja u kojima se razvijaju poštovanje i razumijevanje multietničkih, multikonfesionalnih vrijednosti i drugih osobnosti;
- nastavnik/ca stvara situacije učenja u kojima se vodi dijalog o pitanjima socijalne kohezije, poštovanja različitosti i jednakosti;
- učenici/ce učestvuju u donošenju odluka koje su za njih važne;
- učenici/ce imaju mogućnost da u školi predlažu sadržaje i aktivnosti učenja;
- učenici/ce imaju mogućnost da učestvuju u ocjenjivanju svog i znanja drugih učenika/ca;
- nastavnik/ca stvara situacije učenja u kojima učenici kroz zajedničke vrijednosti grade međusobno poštovanje;
- nastavnik/ca podstiče aktivno učešće učenika/ca u rješavanju problema u školi;
- nastavnik/ca ima ravnopravan odnos prema svim učenicima/cama u odjeljenju;
- nastavnik/ca podstiče slobodu govora i postavljanja pitanja;
- nastavnik/ca načinom na koji vodi aktivnosti u odjeljenju promoviše toleranciju i uvažavanje.

SKALA SAMO/PROCJENE⁵ PROMOVISANJA I PRAKTIKOVANJA
DEMOKRATSKOG GRAĐANSTVA

Procijenite, do koje mjere nastavnik/ca:	MALO	DONEKLE	PRILIČNO	POTPUNO
OMOGUĆUJE UČENICIMA/CAMA DA UČESTVUJU U DONOŠENJU ODLUKA U ŠKOLI	☐	☐	☐	☐
OMOGUĆUJE UČENICIMA/CAMA DA PREDLAŽU, NPR. SADRŽAJE UČENJA	☐	☐	☐	☐
PRUŽA UČENICIMA/CAMA MOGUĆNOST DA UČESTVUJU U OCJENJIVANJU	☐	☐	☐	☐
PODSTIČE AKTIVNO UČEŠĆE UČENIKA/CA U RJEŠAVANJU PROBLEMA U ŠKOLI	☐	☐	☐	☐
PODSTIČE SLOBODU GOVORA I POSTAVLJANJA PITANJA	☐	☐	☐	☐
PROMOVIŠE TOLERANCIJU I UVAŽAVANJE	☐	☐	☐	☐

⁵ Skala omogućuje nastavniku/ci, stručnoj službi i učenicima/cama da procijene do koje mjere nastavna praksa promoviše praktikovanje demokratskih i građanskih vrijednosti.

3. INKLUZIVNA ORIJENTACIJA NASTAVNIKA/CE

OPIS:

Da li i u kojoj mjeri nastavnik/ca razumije inkluzivnu orijentaciju obrazovanja (učenici/ce sa smetnjama i teškoćama u razvoju; daroviti učenici/ce; učenici/ce iz osjetljivih društvenih grupa; druge različitosti).

INDIKATORI KVALITETA:

- nastavnik/ca stvara situacije učenja u kojima je moguće promovisati jezik, kulturu, porodične i druge vrijednosti učenika/ca;
- nastavnik/ca postavlja nivo zahtjevnosti zadataka u skladu sa mogućnostima učenika/ca;
- nastavnik/ca uvažava tempo rada svakog učenika/ce;
- nastavnik/ca prilagođava način komunikacije i način davanja povratne informacije učeniku/ci;
- nastavnik/ca identifikuje jake strane učenika/ce kao osnov za njihov napredak, a njihove zablude (pogrešna uvjerenja) kao prilike za učenje;
- nastavnik/ca pruža učenicima/cama mogućnost izbora u odnosu na njihova interesovanja;
- nastavnik/ca u odnosu na interesovanja i talente učenika/ca kreira nastavne situacije.

SKALA SAMO/PROCJENE⁶ INKLUZIVNE ORIJENTACIJE NASTAVNIKA/CA

Procijenite, koliko često nastavnik/ca:	NIKADA	RIJETKO	PONEKAD ALI NE ČESTO	OBIČNO ILI VEOMA ČESTO
ZA UČENIKE/CE KOJIMA JE TO POTREBNO PRIPREMA DOPUNSKE ZADATKE	☐	☐	☐	☐
ZA UČENIKE/CE KOJI TO ŽELE PRIPREMA DODATNE ZADATKE	☐	☐	☐	☐
ODMJERAVA ZADATKE PREMA MOGUĆNOSTIMA UČENIKA/CA	☐	☐	☐	☐
PRUŽA UČENICIMA/CAMA MOGUĆNOST IZBORA U ODNOSU NA NJIHOVA INTERESOVANJA	☐	☐	☐	☐
KREIRA NASTAVNE SITUACIJE U ODNOSU NA INTERESOVANJA I TALENTE UČENIKA/CA	☐	☐	☐	☐

4. PREVENTIVNA AKTIVNOST I ZDRAVSTVENO VASPITANJE

OPIS:

U kojoj mjeri nastavnik/ca poznaje potrebe djece i mladih, rizike kojima su izloženi, te koliko učestvuje u iniciranju i realizovanju različitih oblika vannastavnih i preventivnih aktivnosti u cilju podrške zdravom razvoju učenika/ca?

⁶ Skala omogućuje nastavniku/ci, stručnoj službi i učenicima/cama da procijene do koje mjere je njihova nastavna praksa inkluzivno orijentisana.

INDIKATORI KVALITETA:

- nastavnik/ca inicira pokretanje vannastavnih aktivnosti u školi usmjerenih na zaštitu učenika/ca od nasilja, zlostavljanja, zanemarivanja, narkomanije i sl.
- nastavnik/ca realizuje preventivne aktivnosti u svom odjeljenju;
- nastavnik/ca promovira zdrave stilove života;
- nastavnik/ca ukazuje na rizike kojima su mladi izloženi;
- nastavnik/ca savjetuje, pruža informacije o načinu rješavanja pojedinih problema mladih.

SKALA SAMO/PROCJENE⁷ PREVENTIVNE AKTIVNOSTI I ZDRAVSTVENOG VASPITANJA UČENIKA/CA

Procijenite, koliko često nastavnik/ca:	NIKADA	RIJETKO	ČESTO PONEKAD ALI NE	OBIČNO ILI VEMA ČESTO
INICIRA RAZGOVOR O TEMAMA KOJE SE TIČU PROBLEMA MLADIH	☐	☐	☐	☐
UKAZUJE NA RIZIKE KOJIMA SU MLADI DANAS IZLOŽENI	☐	☐	☐	☐
SAVJETUJE UČENIKE/CE KAKO DA REAGUJU U ODNOSU NA POJEDINE PROBLEME	☐	☐	☐	☐
REALIZUJE PREVENTIVNE AKTIVNOSTI U SVOM ODJELJENJU	☐	☐	☐	☐
SVOJIM RADOM I PONAŠANJEM PROMOVIRAJE ZDRAVE STILOVE ŽIVOTA	☐	☐	☐	☐

⁷ Skala omogućuje nastavniku/ci, stručnoj službi i učenicima/cama da procijene do koje mjere je njihova nastavna praksa preventivno orijentisana.

Područje III

Planiranje i pripremanje nastave

Ovim područjem utvrđuje se kvalitet planiranja i pripremanja nastave. Pored Kvaliteta godišnjeg i neposrednog planiranja nastave, u okviru ovog područja utvrđuju se kvaliteti planiranja podrške učenicima/cama, kao i planiranja saradnje sa roditeljima učenika/ca. Indikatori kvaliteta planiranja i pripremanja nastave razmatraju se u okviru četiri podpodručja:

1. PLANIRANJE NASTAVNOG PLANA I PROGRAMA
2. PLANIRANJE I PRIPREMANJE NEPOSREDNE REALIZACIJE NASTAVE
3. PLANIRANJE PODRŠKE UČENICIMA/CAMA
4. PLANIRANJE SARADNJE SA RODITELJIMA

1. PLANIRANJE NASTAVNOG PLANA I PROGRAMA

OPIS:

Da li i u kojoj mjeri nastavnik/ca poštuje ciljni pristup u planiranju i redovno i detaljno planira nastavu u skladu sa zahtjevima kurikuluma

INDIKATORI KVALITETA:

- nastavnik/ca koristi predmetni program kao osnovu za izradu godišnjeg plana rada;
- nastavnik/ca planira operativne ciljeve i jasno ih definiše;
- nastavnik/ca planira operativne ciljeve na način da obezbijedi horizontalnu i vertikalnu povezanost ciljeva programa;
- nastavnik/ca planira operativne ciljeve na način da obezbijedi međupredmetnu povezanost gradiva;

- nastavnik/ca pravilno raspoređuje realizaciju operativnih ciljeva (ciljevi proizilaze ili se nadovezuju jedan na drugi);
- nastavnik/ca planira realizaciju ciljeva po mjesecima ili temama;
- nastavnik/ca planira ciljeve otvorenog dijela kurikuluma koji afirmišu vrijednosti lokalne zajednice;
- nastavnik/ca planira fond časova za određene oblasti i program u cjelini;
- nastavnik/ca periodično (mjesečno ili nakon svake teme) vrši samoevaluaciju realizacije ciljeva nastavnog plana.

ČEK LISTA KVALITETA⁸ GODIŠNJEG PLANIRANJA

Utvrđiti ...	Da	Ne
DA LI NASTAVNIK/CA IMA URAĐEN GODIŠNJI PLAN I PROGRAM RADA		
DA LI JE GODIŠNJI PROGRAM RADA USKLAĐEN SA AKTUELNIM PREDMETNIM PROGRAMOM		
DA LI JE GODIŠNJI PROGRAM RADA USKLAĐEN SA CILJNIM PRISTUPOM		
DA LI GODIŠNJI PLAN RADA IMA OKVIRNI FOND ČASOVA PO TEMAMA		
DA LI JE GODIŠNJI PLAN RADA PLANIRAN PO MJESECIMA		
DA LI SU U GODIŠNJEM PLANU RADA JASNO NAZNAČENI CILJEVI OTVORENOG DIJELA KURIKULUMA		
DA LI JE U GODIŠNJEM PLANU I PROGRAMU PREDVIĐEN OSVRT NA REALIZACIJU		
DA LI SU PISMENE PROVJERE ZNANJA PLANIRANE U SKLADU SA PEDAGOŠKIM, METODIČKIM I ZAKONSKIM NORMAMA		

⁸ Ček lista je namijenjena nastavniku/ci, direktoru/ki, stručnoj službi za ocjenu kvaliteta godišnjeg planiranja u školi.

2. PLANIRANJE I PRIPREMANJE NEPOSREDNE REALIZACIJE NASTAVE

OPIS:

Da li, i u kojoj mjeri nastavnik/ca redovno planira metode nastave/učenja, oblike rada, aktivnosti učenika/ca i upotrebu nastavnih sredstava.

INDIKATORI KVALITETA:

- nastavnik/ca redovno planira realizaciju nastave u vidu neposredne pripreme za čas;
- nastavnik/ca planira odgovarajuće metode N/U u funkciji realizacije ciljeva časa;
- nastavnik/ca planira adekvatne aktivnosti učenika/ca u funkciji realizacije ciljeva časa;
- nastavnik/ca planira odgovarajuće i raznovrsne oblike rada u funkciji realizacije ciljeva časa;
- nastavnik/ca planira raznovrsne metode, oblike rada i aktivnosti učenika/ca u skladu sa individualnim potrebama i mogućnostima učenika/ca;
- nastavnik/ca planira upotrebu nastavnih sredstava i opreme za realizaciju nastave;
- nastavnik/ca planira i priprema nastavu u skladu sa vanškolskim znanjima i iskustvima učenika/ca;
- nastavnik/ca planira i priprema aktivnosti i situacije učenja u kojima će učenici/ce steći znanja primjenljiva u životu;
- nastavnik/ca redovno vrši samoevaluaciju realizacije ciljeva nastavnog časa.

ČEK LISTA KVALITETA⁹ NEPOSREDNOG PLANIRANJA I PRIPREMANJA NASTAVE

Utvrđiti ...	DA	NE
DA LI NASTAVNIK/CA IMA IZRAĐENE PRIPREME ZA ČAS/ČASOVE		
DA LI NASTAVNIKOVE/ICINE PRIPREME ZA ČAS SADRŽE CILJEVE UČENIKA/CA		
DA LI NASTAVNIKOVE/ICINE PRIPREME ZA ČAS SADRŽE AKTIVNOSTI UČENIKA/CA		
DA LI SU AKTIVNOSTI UČENIKA/CA PLANIRANE U SKLADU SA POSTAVLJENIM CILJEVIMA		
DA LI JE NASTAVNIK/CA JE PLANIRAO AKTIVNOSTI UČENIKA/CA RAZLIČITOG NIVOVA ZAHTJEVNOSTI		
DA LI NASTAVNIK/CA VRŠI SAMOEVALUACIJU NASTAVE I DA LI KORIGUJE SVOJE PRIPREME		

3. PLANIRANJE PODRŠKE UČENICIMA/CAMA

OPIS:

Da li i u kojoj mjeri nastavnik/ca planira vidove podrške učenicima/cama.

INDIKATORI KVALITETA:

- nastavnik/ca na osnovu analize inicijalne provjere znanja planira podršku učenicima/cama u učenju;
- nastavnik/ca planira podršku učenicima/cama u onim oblastima učenja u kojima učenici/ce ne postižu očekivane rezultate – dopunska nastava;

⁹ Ček lista je namijenjena nastavniku/ci, direktoru/ki, stručnoj službi za ocjenu kvaliteta neposrednog planiranja i pripremanja nastave u školi.

- nastavnik/ca planira načine podrške učenicima/cama u skladu sa njihovim potencijalima;
- nastavnik/ca planira podršku darovitim učenicima/cama i učenicima/cama koji pokazuju posebna interesovanja (dodatna nastava i sekcije);
- nastavnik/ca planira podršku talentovanim učenicima/cama (sekcije);
- nastavnik/ca planira IROP za učenika/cu sa smetnjama u razvoju;
- nastavnik/ca planira aktivnosti na realizaciji preventivnih programa.

ČEK LISTA KVALITETA¹⁰ PLANIRANJA PODRŠKE UČENICIMA/CAMA

Utvrđiti ...	DA	NE
DA LI NASTAVNIK/CA PLANIRA RAD DOPUNSKE NASTAVE		
DA LI NASTAVNIK/CA PLANIRA DODATNU NASTAVU		
DA LI SU CILJEVI DOPUNSKE I DODATNE NASTAVE ZASNOVANI NA PRETHODNIM PROVJERAMA ZNANJA		
DA LI NASTAVNIK/CA PLANIRA RAD SLOBODNIH AKTIVNOSTI UČENIKA/CA		
DA LI SU PLANOVI PODRŠKE UČENICIMA/CAMA U SKLADU SA NJIHOVIM POTREBAMA I POTENCIJALIMA		
DA LI NASTAVNIK/CA PLANIRA IROP ZA UČENIKA/CU SA SMETNJAMA U RAZVOJU		
DA LI NASTAVNIK/CA UČESTVUJE U PLANIRANJU PREVENTIVNIH PROGRAMA		
DA LI NASTAVNIK/CA PLANIRA PRAĆENJE I PROCJENJIVANJE NAPREDOVANJA UČENIKA/CA		

¹⁰ Ček lista je namijenjena nastavniku/ci, direktoru/ki, stručnoj službi za ocjenu kvaliteta planiranja podrške učenicima/cama u školi.

4. PLANIRANJE SARADNJE SA RODITELJIMA

OPIS:

Da li nastavnik/ca i u kojoj mjeri nastavnik/ca planira oblike saradnje sa roditeljima.

INDIKATORI KVALITETA:

- nastavnik/ca planira različite oblike saradnje sa roditeljima učenika/ca;
- nastavnik/ca planira teme saradnje sa roditeljima učenika/ca;
- nastavnik/ca planira termine individualne saradnje sa roditeljima učenika/ca;
- nastavnik/ca planira termine grupnih konsultacija sa roditeljima učenika/ca;
- nastavnik/ca planira termine odjeljenskih roditeljskih sastanaka;
- nastavnik/ca planira sa roditeljima realizaciju nekih ciljeva učenja;
- nastavnik/ca planira posjete roditeljima učenika/ca.

ČEK LISTA KVALITETA¹¹ PLANIRANJA SARADNJE SA RODITELJIMA

Utvrđiti ...	DA	NE
DA LI NASTAVNIK/CA PLANIRA SARADNJU SA RODITELJIMA		
DA LI NASTAVNIK/CA PLANIRA TEME I TERMINE GRUPNIH KONSULTACIJA SA RODITELJIMA UČENIKA/CA		
DA LI NASTAVNIK/CA PLANIRA TERMINE ZA INDIVIDUALNU SARADNJU SA RODITELJIMA UČENIKA/CA		
DA LI NASTAVNIK/CA PLANIRA TEME I TERMINE ODJELJENSKIH RODITELJSKIH SASTANAKA		
DA LI NASTAVNIK/CA PLANIRA UKLJUČIVANJE RODITELJA U REALIZACIJU POJEDINIH CILJEVA UČENJA		

¹¹ Ček lista je namijenjena nastavniku/ci, direktoru/ki, stručnoj službi za ocjenu kvaliteta planiranja saradnje sa roditeljima u školi.

Realizacija savremenog procesa nastave/učenja u školi

Ovo područje odnosi se na različite aspekte kvalitetnog vođenja nastave i učenja u školi. Između ostalog utvrđuje se koliko se u nastavi koriste raznovrsni izvori znanja, koliko je nastava prilagođena različitim grupama učenika/ca, te u kojoj mjeri se u nastavi obezbeđuje povezivanje različitih kategorija znanja, npr. školskih i vanškolskih. Nadalje u okviru ovog područja ispituju se dominantne metode i oblici učenja, koliko nastava podržava samostalnost u učenju, razvoj kritičkog mišljenja, kreativnost i istraživački duh učenika/ca. Indikatori kvaliteta nastave/učenja u školi razvrstani su u sljedeća podpodručja:

1. KORIŠĆENJE U NASTAVI VIŠESTRUKIH IZVORA INFORMACIJA
2. PRILAGOĐAVANJE NASTAVE RAZLIČITIM GRUPAMA UČENIKA/CA
3. INTEGRATIVNI PRISTUP I UVAŽAVANJE PREDZNAJJA UČENIKA/CA
4. OBEZBJEĐIVANJE RAZUMIJEVANJA SADRŽAJA UČENJA
5. RAZNOVRSNOST NASTAVNIH OBLIKA, METODA I TEHNIKA
6. INTERAKTIVNO I KOOPERATIVNO UČENJE
7. RAZVIJANJE KRITIČKOG MIŠLJENJA
8. RAZVIJANJE ISTRAŽIVAČKOG DUHA I KREATIVNOSTI
9. PRIMJENJIVOST ZNAJJA
10. MOTIVISANJE UČENIKA/CA TOKOM UČENJA
11. AUTONOMIJA UČENIKA/CA U UČENJU
12. UČENJE UČENJA
13. ATMOSFERA UČENJA
14. SOCIJALIZACIJSKA ULOGA ŠKOLE

1. KORIŠĆENJE U NASTAVI VIŠESTRUKIH IZVORA INFORMACIJA

OPIS:

U kojoj mjeri je učenje u školi zasnovano na višestrukim izvorima informacija, tj. u kojoj mjeri se učeniku/ci omogućuje ili se od njega/nje očekuje da tokom učenja u školi ili tokom rješavanja domaćih zadataka kod kuće, pored udžbenika istovremeno koristi i druge izvore informacija?

INDIKATORI KVALITETA:

- nastavnik/ca planira i realizuje nastavne situacije u kojima se učenici/ce podstiču da dok uče istovremeno koriste različite izvore informacija: udžbenik, internet, knjige, rječnike, enciklopedije i sl.
- dok uče u školi ili kod kuće učenici/ce istovremeno koriste različite izvore informacija: udžbenik, internet, knjige, rječnike, enciklopedije i sl.

SKALA SAMOPROCJENE¹² ZA NASTAVNIKE/CE

Na časovima ili kući, koliko često od učenika/ce tražite...	NIKADA	RIJETKO	NE ČESTO	PONEKAD ALI VEOMA ČESTO	OBIČNO ILI VEOMA ČESTO
DA PORED UDŽBENIKA KORISTE I DUGE KNJIGE (NPR. RJEČNIK, ENCIKLOPEDIJE I SL.)	☐	☐	☐	☐	
DA OBRAĐUJU PODATKE IZ RAZLIČITIH IZVORA (IZ NOVINA, SA INTERNETA I SL.)	☐	☐	☐	☐	
KORISTE KNJIGE IZ ŠKOLSKE ILI GRADSKE BIBLIOTEKE	☐	☐	☐	☐	

¹² Ova, ostale skale samoprocjene kvaliteta nastave/učenja nalaze se u upitniku za nastavnike/ce.

SKALA PROCJENE¹³ ZA UČENIKE/CE

Koliko često, nastavnici/ce od tebe traže...	NIKADA	RJETKO	ALI NE ČESTO PONEKAD	OBIČNO ILI VEMA ČESTO
DA DOK UČIŠ PORED UDŽBENIKA KORISTIŠ I DRUGE KNJIGE	☐	☐	☐	☐
DA KADA PIŠEŠ DOMAĆE ZADAĆE KORISTIŠ INFORMACIJE SA INTERNETA	☐	☐	☐	☐
DA UČIŠ IZ ENCIKLOPEDIJA	☐	☐	☐	☐
DA KORISTIŠ KNJIGE IZ ŠKOLSKE ILI GRADSKO BIBLIOTEKE	☐	☐	☐	☐
DA DOK UČIŠ KORISTIŠ RJEČNIK (NPR. RJEČNIK STRANIH RIJEČI I IZRAZA)	☐	☐	☐	☐

2. PRILAGOĐAVANJE NASTAVE RAZLIČITIM GRUPAMA UČENIKA/CA

OPIS:

U kojoj meri nastavnik/ca poznaje učenike/ce, njihove mogućnosti, slabosti i interesovanja i u kojoj meri je nastava tome prilagođena?

INDIKATORI KVALITETA:

- nastavnik/ca utvrđuje osnovne sadržaje (ono što bi svi učenici/ce trebalo da znaju), kao i varijabilne dijelove sadržaja (lakše i teže savladive);

¹³ Ova, ostale skale procjene kvaliteta nastave/učenja nalaze se u upitniku za učenike.

- sadržaji se prezentuju kao male, segmentirane cjeline, po principu od lakšeg ka težem, koje učenici/ce mogu savladati na različitim nivoima;
- pored osnovnog sadržaja nastavnik/ca predviđa dodatne sadržaje prilagođene različitim interesovanjima učenika/ca (planira otvoreni dio kurikuluma);
- nastavnik/ca diferencira zahtjeve i zadatke tako da svaki učenik/ca ima postignuća u skladu sa svojim mogućnostima;
- za nove i učenicima/cama nepoznate riječi i termine nastavnik/ca obezbjeđuje objašnjenja.

SKALA SAMOPROCJENE ZA NASTAVNIKE/CE

Kada obrađujete novu temu, koliko često...	NIKADA	RIJETKO	ALI NE ČESTO PONEKAD	OBIČNO ILI VEMA ČESTO
SADRŽAJE DIFERENCIRATE PREMA STEPENU TEŽINE (NA OSNOVNE, ONO ŠTO BI TREBALO SVI DA SAVLADAJU, I NA TEŽE SAVLADIVE DJELOVE SADRŽAJA)	☐	☐	☐	☐
SADRŽAJE PREZENTUJETE PO PRINCIPU OD LAKŠEG KA TEŽEM (OD LAKŠE SAVLADIVIH DJELOVA)	☐	☐	☐	☐
PORED OBAVEZNOG DIJELA PREDVIĐATE I VARIJABILNE DJELOVE SADRŽAJA PRILAGOĐENJE RAZLIČITIM INTERESOVANJIMA UČENIKA/CA	☐	☐	☐	☐

SKALA PROCJENE ZA UČENIKE/CE

Kada učite novu lekciju, koliko često nastavnik/ca...	NIKADA	RIJETKO	NE ČESTO	PONEKAD ALI ČESTO	OBIČNO ILI VEOMA ČESTO
UKAZUJE NA ONO ŠTO JE OSNOVNO, ŠTO SVI MORAJU ZNATI	☐	☐	☐	☐	☐
SADRŽAJE PREZENTUJETE PO PRINCIPU OD LAKŠEG KA TEŽEM	☐	☐	☐	☐	☐
PRIPREMA ZADATKE PRILAGOĐENE INTERESOVANJIMA UČENIKA/CA	☐	☐	☐	☐	☐
PRIPREMA TEŽE ZADATKE SAMO ZA UČENIKE/CE KOJI VOLE ODREĐENI PREDMET	☐	☐	☐	☐	☐
PRIPREMA LAKŠE ZADATKE SAMO ZA UČENIKE/CE KOJIMA TEŽE IDE ODREĐENI PREDMET	☐	☐	☐	☐	☐

3. INTEGRATIVNI PRISTUP I UVAŽAVANJE PREDZNAJJA UČENIKA/CA

OPIS:

U kojoj mjeri nastavnik/ca nastoji da poveže i integriše različita znanja učenika/ca (vanškolska i školska; prethodna i nova; znanje jednog sa znanjem drugih predmeta).

INDIKATORI KVALITETA:

- novo gradivo se izlaže tako da se omogući njegovo povezivanje sa gradivom prethodnih i gradivom narednih razreda (npr. na početku nastavne jedinice gdje se obrađuje određeni pojam, pojava i sl. sumira se ono što je o njima naučeno u ranijim razredima);

- u načinu izlaganja sadržaja polazi se od onog što učenici/ce znaju iz vanškolskog i školskog iskustva, pa se ta znanja dalje usložnjavaju, produbljuju i sistematizuju;
- nastavnik/ca podstiče učenike/ce da se prisjećaju i da na času iznose sve što znaju o nekoj temi, preispituju vlastito znanje i povezuju poznato s nepoznatim.

SKALA SAMOPROCJENE ZA NASTAVNIKE/CE

Kada obrađujete novu temu, koliko često od učenika/ca tražite...	NIKADA	RIJETKO	PONEKAD ALI NE ČESTO	OBIČNO ILI VEMA ČESTO
DA U VEZI TEME IZNOSE SVOJA ISKUSTVA IZ SVAKODNEVNOG ŽIVOTA	☐	☐	☐	☐
DA NAVEDU ŠTA OD RANIJE ZNAJU O TOME	☐	☐	☐	☐
DA IZNESU SVOJA OČEKIVANJA	☐	☐	☐	☐

SKALA PROCJENE ZA UČENIKE/CE

Kada učite novu lekciju, koliko često nastavnik/ca...	NIKADA	RIJETKO	PONEKAD ALI NE ČESTO	OBIČNO ILI VEMA ČESTO
NASTOJI DA UTVRDI ŠTA UČENICI/CE OD RANIJE ZNAJU O TOME	☐	☐	☐	☐
PITA UČENIKE/CE KAKVA SU NJIHOVA ISKUSTVA U VEZI SA TEMOM	☐	☐	☐	☐
PODSTIČU UČENIKE/CE DA PITAJU AKO IM NEŠTO NIJE JASNO	☐	☐	☐	☐
PODSJEĆA UČENIKE/CE NA ONO ŠTO SU RANIJE UČILI O TOME	☐	☐	☐	☐
NAVODI UČENIKE/CE DA RAZMISLE ŠTA OD RANIJE ZNAJU O TEMI	☐	☐	☐	☐

4. OBEZBJEĐIVANJE RAZUMIJEVANJA SADRŽAJA UČENJA

OPIS:

Da li je učenje organizovano na način da u najvećoj mjeri omogućuje da učenici/ce uče sa razumijevanjem?

INDIKATORI KVALITETA:

- nastavnik/ca sadržaj učenja strukturira tako da on za učenika/cu predstavlja organizovanu i smislenu cjelinu;
- nastavnik/ca tokom učenja podstiče učenike/ce da oni sami vrše, svoju organizaciju i reorganizaciju sadržaja učenja (a ne da ga preuzimaju onako kako je u udžbeniku ili od strane nastavnika/ce izvorno dat);
- na času su učenikove/icine aktivnosti učenja karakteristične za osmišljavanje sadržaja (učenik/ca: analizira sadržaj i izdvaja glavne ideje; grupiše informacije u šire logičke cjeline; uspostavlja hijerarhiju odnosa između djelova sadržaja, ili utvrđuje druge odnose: opšte-posebno; cjelina-dio; definicija-primjer; uzrok-posljedica itd.).

SKALA SAMOPROCJENE ZA NASTAVNIKE/CE

Kada čitaju neki tekst, koliko često od učenika/ca tražite...	NIKADA	RIJETKO	ALI NE ČESTO	PONEKAD	VEMA ČESTO	OBIČNO ILI
DA U TEKSTU IZDVOJE ONO ŠTO JE NAJVAŽNIJE (NPR. GLAVNU IDEJU)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
DA U KNJIZI, UPISUJU SVOJE KOMENTARE (NPR. „OVO JE VAŽNO!“ I SL.)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
DA SAMOSTALNO NAPRAVE PRIKAZ LEKCIJE (NPR. SVOJE VIĐENJE LEKCIJE)	☐	☐	☐	☐	☐	☐

SKALA PROCJENE ZA UČENIKE/CE

Kada čitaš neki novi tekst, da li se od tebe traži..	NIKADA	RIJETKO	PONEKAD ALI NE ČESTO	OBIČNO ILI VEOMA ČESTO
DA U TEKSTU IZDVOJIŠ ONO ŠTO JE NAJVAŽNIJE (NPR. GLAVNU IDEJU)	☐	☐	☐	☐
DA U TEKSTU IZDVOJIŠ NEPOZNATE RIJEČI, ILI ONO ŠTO NE RAZUMIJEŠ	☐	☐	☐	☐
DA PORED TEKSTA, UPIŠEŠ SVOJ KOMENTAR (NPR. „OVO JE VAŽNO!“ I SL.)	☐	☐	☐	☐
DA NAPRAVIŠ SVOJ PRIKAZ, REZIME LEKCIJE	☐	☐	☐	☐
DA LEKCIJU NUČIŠ NAPAMET, OD RIJEČI DO RIJEČI	☐	☐	☐	☐

5. RAZNOVRSNOST NASTAVNIH OBLIKA, METODA I TEHNIKA

OPIS:

U kojoj mjeri nastavnik/ca koristi raznovrsne metode i oblike učenja, posebno one koje angažuju više misaone procese i aktivno uključuju učenike/ce u proces učenja?

INDIKATORI KVALITETA:

- nastavnik/ca zavisno od ciljeva varira različite metode učenja (mehaničko–smisljeno učenje; verbalno–praktično učenje; konvergentno–divergentno učenje; transmisivno–interaktivno učenje);

- nastavnik/ca zavisno od ciljeva učenja mijenja organizaciju odjeljenja, formira grupe ili timove učenika/ca da bi stvorio radno produktivno okruženje za učenje;
- nastavnik/ca pri prezentovanju sadržaja kombinuje različite simboličke izraze (npr. verbalno–grafički–slikovno);
- nastavnik/ca isti sadržaj prezentuje na različite načine i u različitim formama.

SKALA SAMOPROCJENE ZA NASTAVNIKE/CE

Koliko često...	NIKADA	RIJETKO	NE ČESTO PONEKAD ALI NE ČESTO	OBIČNO ILI VEMA ČESTO PONEKAD ALI
ISTI SADRŽAJ IZLAŽETE NA RAZLIČITE NAČINE	☐	☐	☐	☐
KOMBINUJETE FRONTALNI SA RADOM U PAROVIMA I GRUPAMA	☐	☐	☐	☐
NA ČASU VARIRATE RAZLIČITE METODE UČENJA	☐	☐	☐	☐

SKALA PROCJENE ZA UČENIKE/CE

Koliko često na časovima nastavnik/ca...	NIKADA	RIJETKO	NE ČESTO PONEKAD ALI NE ČESTO	OBIČNO ILI VEMA ČESTO PONEKAD ALI
ISTI SADRŽAJ IZLAŽE NA RAZLIČITE NAČINE	☐	☐	☐	☐
KOMBINUJE FRONTALNI SA RADOM U PAROVIMA I GRUPAMA	☐	☐	☐	☐
KORISTI OČIGLEDNA SREDSTVA (SLIKE, KARTE, SCHEME, PREGLEDNIKE I SL.)	☐	☐	☐	☐
ORGANIZIJE NASTAVU VAN UČIONICE (U PRIRODI ILI U NEKOJ DRUGOJ USTANOVI)	☐	☐	☐	☐
DIJELI ODJELJENJE NA MANJE GRUPE SA POSEBNIM ZADACIMA	☐	☐	☐	☐

6. INTERAKTIVNO I KOOPERATIVNO UČENJE

OPIS:

U kojoj mjeri nastavnik/ca u nastavi podstiče saradnju i razmjenu mišljenja učenika/ca?

INDIKATORI KVALITETA:

- nastavnik/ca koristi interaktivne oblike učenja (učenje u paru, u grupi, kroz diskusiju i sl.);
- učenici/ce uče kroz diskusiju i razmjenu mišljenja u paru ili u grupi;
- učenici/ce imaju zajedničke zadatke koje završavaju na času u školi, ili kući van škole.

SKALA SAMOPROCJENE ZA NASTAVNIKE/CE

Koliko često vaši učenici/ce na času...	NIKADA	RIJETKO	NE ČESTO	PONEKAD ALI ČESTO	OBIČNO ILI VEOMA ČESTO
UČE ZAJEDNO U PAROVIMA	☐	☐	☐	☐	☐
UČE ZAJEDNO U MANJIM GRUPAMA	☐	☐	☐	☐	☐
MEĐUSOBNO RASPRAVLJAJU , DISKUTUJU O NEKOJ TEMI ILI PROBLEMU	☐	☐	☐	☐	☐

SKALA PROCJENE ZA UČENIKE/CE

Koliko često na časovima...	NIKADA	RIJETKO	PONEKAD ALI NE ČESTO	OBIČNO ILI VEMA ČESTO
UČIŠ U GRUPI, ZAJEDNO SA NEKOLIKO DRUGIH UČENIKA/CA	☐	☐	☐	☐
UČIŠ U PARU, ZAJEDNO SA JOŠ JEDNIM UČENIKOM/COM	☐	☐	☐	☐
IMATE GRUPNE, ZAJEDNIČKE ZADATKE	☐	☐	☐	☐
VODITE DISKUSIJU – DISKUTUJETE O NEČEMU	☐	☐	☐	☐
RASPRAVLJATE O NEKOJ TEMI	☐	☐	☐	☐

7. RAZVIJANJE KRITIČKOG MIŠLJENJA

OPIS:

U kojoj meri nastava doprinosi razvoju kritičkog mišljenja učenika/ca?

INDIKATORI KVALITETA:

- nastavnik/ca organizuje nastavne situacije u kojima učenik/ca procijenjuje i vrednuje kvalitet, ispravnost, važnost, prikladnost nečega (npr. stavova, zaključaka, odluka i sl.);
- nastavnik/ca organizuje nastavne situacije u kojima učenik/ca navodi i obrazlaže argumente za izneseno mišljenje (stav, uvjerenje, opredjeljenje);

- nastavnik/ca u nastavi koristi naloge, pitanja i zadatke koji podstiču učenika/cu da izrazi svoj stav (otvorena pitanja tipa šta misliš, zašto tako misliš, obrazloži svoje mišljenje...);
- atmosfera na času je takva da učenici/ce slobodno, nesputano, iznose svoje mišljenje, stavove, uvjerenja, slaganja, neslaganja itd.

SKALA SAMOPROCJENE ZA NASTAVNIKE/CE

Koliko često od vaših učenika/ca tražite...	NIKADA	RIJETKO	PONEKAD ALI NE ČESTO	OBIČNO ILI VEOMA ČESTO
DA OCJENJUJU VRIJEDNOST ILI KVALITET NEČEGA	☐	☐	☐	☐
DA NAVEDU ARGUMENTE, DA OBRAZLOŽE SVOJE MIŠLJENJE	☐	☐	☐	☐
DA UČESTVUJU U OCJENJIVANJU SVOG I/ILI RADA DRUGIH UČENIKA/CA	☐	☐	☐	☐

SKALA PROCJENE ZA UČENIKE/CE

Koliko često u školi imaš priliku...	NIKADA	RIJETKO	PONEKAD ALI NE ČESTO	OBIČNO ILI VEOMA ČESTO
DA OCJENJUJEŠ VRIJEDNOST ILI KVALITET NEČEGA	☐	☐	☐	☐
DA NEŠTO KOMENTARIŠEŠ ILI OPRAVDAŠ	☐	☐	☐	☐
DA UČESTVUJEŠ U OCJENJIVANJU VLASTITOG ILI RADA DRUGIH UČENIKA/CA	☐	☐	☐	☐
DA NEŠTO OBRAZLOŽIŠ, NPR. ZAŠTO MISLIŠ DA JE NEŠTO ISPRAVNO	☐	☐	☐	☐
DA SE OPREDJELIŠ ZA NEŠTO, NPR. ZA JEDNO MIŠLJENJE ILI STAV	☐	☐	☐	☐

8. RAZVIJANJE ISTRAŽIVAČKOG DUHA I KREATIVNOSTI

OPIS:

Da li i u kojoj meri nastava doprinosi razvijanju istraživačkog duha, mašte, imaginacije i kreativnosti učenika/ca.

INDIKATORI KVALITETA:

- nastavnik/ca predviđa i realizuje zadatke ili školske aktivnosti koje učeniku/ci daju mogućnost da kreira neki (za učenika/učenicu) novi proizvod (tekst, prezentaciju, objašnjenje, model...);
- učenik/ca na času ili kod kuće kreira neki (za učenika/učenicu) novi proizvod (tekst, prezentaciju, objašnjenje, model...);
- učenici/ce samostalno planiraju i realizuju istraživačke zadatke ili druge aktivnosti vezane za nastavu i školu;
- prisutnost u nastavi naloga, pitanja i zadataka za koje ne postoje jednoznačni odgovori, niti samo jedno rješenje ili gdje se do rješenja može doći različitim putevima;
- atmosfera na času je takva da učenici/ce slobodno, nesputano, iznose svoje ideje, gdje se svaka ideja prihvata i razmatra bez negiranja, podsmijeha i sl.

SKALA SAMOPROCJENE ZA NASTAVNIKE/CE

Koliku često vaši učenici/ce imaju priliku...	NIKADA	RIJETKO	NE ČESTO	PONEKAD ALI VEMA ČESTO	OBIČNO ILI
DA KREIRAJU , SMIŠLJAJU NEKI PROIZVOD, TEKST, PREZENTACIJU I SL.	☐	☐	☐	☐	☐
DA IZRADE PLAN NEKE AKTIVNOSTI (NPR. ISTRAŽIVANJA NEKOG PROBLEMA)	☐	☐	☐	☐	☐
DA IZNESU SVOJ PRIJEDLOG (NPR. RJEŠENJA NEKOG PROBLEMA)	☐	☐	☐	☐	☐

SKALA PROCJENE ZA UČENIKE/CE

Koliko često u školi možeš...	NIKADA	RIJETKO	PONEKAD ALI NE ČESTO	OBIČNO ILI VEMA ČESTO
DA SAM/SAMA NEŠTO SMISLIŠ (NPR. PJESMU, SASTAV, SCENARIO, GOVOR)	☐	☐	☐	☐
DA PREDLOŽIŠ RJEŠENJE, KAKO RIJEŠITI NEKI PROBLEM	☐	☐	☐	☐
DA DAŠ SVOJE IDEJE (NPR. KAKO ĆE IZGLEDATI PRIREDBA, EKSKURZIJA I SL.)	☐	☐	☐	☐
DA BUDEŠ KREATIVAN/NA (MAŠTOVIT/A)	☐	☐	☐	☐
DA PLANIRAŠ NEKU AKTIVNOST, NPR. NEKO ISTRAŽIVANJE	☐	☐	☐	☐

9. PRIMJENJIVOST ZNANJA

OPIS:

Da li se u nastavi razvijaju sposobnosti učenika/ca da ono što uči primjenjuje u kasnijem školovanju ili svakodnevnom životu?

INDIKATORI KVALITETA:

- nastavnik/ca ukazuje na moguću upotrebu znanja, bilo u svakodnevnom životu (npr. upotreba znanja o mjerenju) ili razvija učenikova/icina funkcionalna znanja (npr. podučava kako se piše pismo; kako se izrađuje plan akcije i sl.);
- nastavnik/ca predviđa situacije učenja u kojima učenik/ca znanje koje je ranije stekao/la primjenjuje u novim, za njega nepoznatim situacijama (npr. rješava problem);
- za teorijske sadržaje (zakone, principe i sl.) nastavnik/ca nalazi praktične, životne primjere;

- od učenika/ce se očekuje da primjenjuje znanja (da navodi primjere iz života; da predviđa mogućnost upotrebe znanja i sl.).

SKALA SAMOPROCJENE ZA NASTAVNIKE/CE

Koliko često učenicima/cama...	NIKADA	RIJETKO	PONEKAD ALI NE ČESTO	OBIČNO ILI VEMA ČESTO
UKAZUJETE NA MOGUĆU UPOTREBU ZNANJA (NPR. SADRŽAJA KOJI UČE)	☐	☐	☐	☐
PRUŽATE PRILIKU DA KORISTE RANIJE NAUČENO ZNANJE U NOVIM SITUACIJAMA	☐	☐	☐	☐
NAVODITE PRIMJERE IZ SVAKODNEVNOG ŽIVOTA	☐	☐	☐	☐

SKALA PROCJENE ZA UČENIKE/CE

Koliko često vam nastavnik/ca...	NIKADA	RIJETKO	PONEKAD ALI NE ČESTO	OBIČNO ILI VEMA ČESTO
UKAZUJE NA MOGUĆNOST PRIMJENE ZNANJA	☐	☐	☐	☐
NAVODI PRIMJERE IZ SVAKODNEVNOG ŽIVOTA	☐	☐	☐	☐
UKAZUJE NA KORIST OD ONOGA ŠTO SE UČI	☐	☐	☐	☐
POKAZUJE U KOJIM SITUACIJAMA SE MOŽE PRIMIJENITI ONO ŠTO SE UČI	☐	☐	☐	☐
UPUĆUJE KAKO DA KORISTITE NAUČENO ZNANJE	☐	☐	☐	☐

10. MOTIVISANJE UČENIKA/CA TOKOM UČENJA

OPIS:

Da li i u kojoj mjeri nastavnik/ca obezbjeđuje povezanost nastave sa onim što je predmet interesovanja i zapitanosti učenika/ca, te koliko nastava doprinosi razvoju želje učenika/ca za daljim učenjem?

INDIKATORI KVALITETA:

- nastavnik/ca obrazlaže značaj teme koja je predmet učenja (zašto je nešto važno znati?);
- nastavnik/ca iznosi plan izlaganja sadržaja i orijentiše učenike/ce tokom izlaganja (podstiče učenika/cu da aktivno prati tok izlaganja);
- nastavnik/ca prezentuje sadržaj na više načina, iz više uglova (perspektiva);
- nastavnik/ca neka pitanja ostavlja otvorenim (ovo nauka još nije otkrila; još uvijek postoje dileme...);
- nastavnik/ca polazi od problema (problemska organizacija sadržaja).

SKALA SAMOPROCJENE ZA NASTAVNIKE/CE

Koliko često na početku časa ili tokom učenja...	NIKADA	RIJETKO	PONEKAD ALI NE ČESTO	OBIČNO ILI VEOMA ČESTO
OBRAZLAŽETE UČENICIMA/CAMA ZNAČAJ TEME (ZAŠTO JE TO VAŽNO DA ZNAJU)	☐	☐	☐	☐
IZNOSITE UČENICIMA/CAMA PLAN IZLAGANJA (GOVORITE KAKO ĆETE IZLOŽITI GRADIVO)	☐	☐	☐	☐
IZLAGANJE GRADIVA ZAPOČINJETE PITANJEM ILI PROBLEMOM	☐	☐	☐	☐

SKALA PROCJENE ZA UČENIKE/CE

Koliko često nastavnik/ca na početku časa ili tokom učenja...	NIKADA	RIJETKO	PONEKAD ALI NE ČESTO	OBIČNO ILI VEOMA ČESTO
OBRAZLAŽE UČENICIMA/CAMA ZNAČAJ TEME (ZAŠTO JE TO VAŽNO DA ZNAJU)	☐	☐	☐	☐
IZNOSI UČENICIMA/CAMA PLAN IZLAGANJA (GOVORI O TOME KAKO ĆE IZLOŽITI GRADIVO)	☐	☐	☐	☐
IZLAGANJE GRADIVA ZAPOČINJE PITANJEM ILI PROBLEMOM	☐	☐	☐	☐
ISTI SADRŽAJ IZLAŽE NA RAZLIČITE NAČINE (RIJEČIMA, SLIKAMA, FILMOM...)	☐	☐	☐	☐
IZNOSI NEKE ZANIMLJIVOSTI U VEZI SA ONIM ŠTO UČIMO	☐	☐	☐	☐

11. AUTONOMIJA UČENIKA/CA U UČENJU

OPIS:

Koliko nastavnik/ca njeguje autonomiju učenika/ca, i koliko ih podstiče da sami/same postavljaju svoje ciljeve učenja, da sami/same planiraju, prate i vrednuju rezultate vlastitog rada.

INDIKATORI KVALITETA:

- nastavnik/ca na početku jasno saopštava ciljeve učenja kako bi učenici/ce mogli da: a) shvate smisao aktivnosti na času; b) usmjere svoje napore na odgovarajući način; i c) prate svoje napredovanje ka cilju;
- nastavnik/ca podstiče učenike/ce da sami/same postavljaju ciljeve i da učestvuju u ocjenjivanju vlastitog rada;

- nastavnik/ca praktikuje formativno ocjenjivanje kako bi učenici/ce razumjeli šta im ide dobro, a šta loše, i da bi na osnovu toga preduzeli neke mjere unapređivanja vlastitog učenja;
- nastavnik/ca daje učenicima/cama povratne informacije na osnovu kojih oni u budućnosti mogu preduzeti neke korektivne mjere.

SKALA PROCJENE

Koliko često...	NIKADA	RIJETKO	PONEKAD ALI NE ČESTO	OBIČNO ILI VEMA ČESTO
NA POČETKU ČASA UČENICIMA/CAMA SAOPŠTAVATE CILJEVE UČENJA	☐	☐	☐	☐
TRAŽITE OD UČENIKA/CA DA I ONI SAMI/SAME POSTAVLJAJU SVOJE CILJEVE UČENJA	☐	☐	☐	☐
INFORMIŠETE UČENIKA/CU O TOME ŠTA JE DOBRO SAVLADA O/LA, A GDJE TREBA JOŠ RADITI	☐	☐	☐	☐

SKALA PROCJENE

Koliko često nastavnik/ca...	NIKADA	RIJETKO	PONEKAD ALI NE ČESTO	OBIČNO ILI VEMA ČESTO
NA POČETKU ČASA UČENICIMA/CAMA SAOPŠTAVA ŠTA SU CILJEVI UČENJA	☐	☐	☐	☐
TRAŽI OD UČENIKA/CA DA I ONI SAMI/SAME POSTAVLJAJU SVOJE CILJEVE UČENJA	☐	☐	☐	☐
INFORMIŠE UČENIKE/CE O TOME ŠTA SU DOBRO SAVLADALI, A GDJE JOŠ TREBA RADITI	☐	☐	☐	☐
SVAKOM UČENIKU/CI DAJE POSEBNE INSTRUKCIJE ZA RAD (KAKO DA POBOLJŠA USPJEH)	☐	☐	☐	☐
UPUĆUJE UČENIKE/CE KAKO DA PLANIRAJU SVOJ RAD, UČENJE	☐	☐	☐	☐

12. UČENJE UČENJA

OPIS:

Do koje mjere nastavnik/ca nastoji da kroz svoj predmet osposobi učenike/ce da koriste raznovrsne izvore i tehnologije za prikupljanje, selekciju, obradu i prezentovanje znanja i informacija.

INDIKATORI KVALITETA:

- učenici/ce se podstiču da informacije i znanje prikupljaju iz različitih izvora (udžbenik, druge knjige, enciklopedije, rječnici, internet itd);
- učenici/ce imaju priliku da tokom učenja upoznaju i koriste različite tehnike učenja (čitanje, zapamćivanje, konkretno izvođenje, samostalno prikupljanje i procjenjivanje informacija iz različitih izvora, modelovanje, planiranje i izvođenje malih projekata i ogleda...);
- nastavnik/ca predstavlja pozitivan model intelektualnog rada (tokom izlaganja prezentuje logiku deduktivnog i induktivnog zaključivanja; zapitanost; otvara probleme itd.);
- u određenim situacijama nastavnik/ca daje učenicima/cama direktne instrukcije o efikasnim načinima učenja i rješavanja problema.

SKALA SAMO/PROCJENE ZA NASTAVNIKE/CE

Koliko često učenici/ce uče tako što...	NIKADA	RIJETKO	ALI NE ČESTO	PONEKAD	VEMA ČESTO	OBIČNO ILI
ANALIZIRAJU I UTVRĐUJU DJELOVE NEKE CIJELINE, NPR. DJELOVE TEKSTA	☐	☐	☐	☐	☐	☐
UPOREĐUJU ODREĐENE PODATKE (UTVRĐUJU SLIČNOSTI I RAZLIKE)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
OBJAŠNJAVAJU NEKE PODATKE (NPR. UZROKE ILI POSLJEDICE NEČEGA)	☐	☐	☐	☐	☐	☐

SKALA PROCJENE ZA UČENIKE/CE

Koliko često u školi imaš zadatak...	NIKADA	RIJETKO	NE ČESTO PONEKAD ALI NE ČESTO	OBIČNO ILI VEMA ČESTO PONEKAD ALI
DA ODREDIŠ DJELOVE NEKE CJELINE, NPR. DJELOVE TEKSTA	☐	☐	☐	☐
DA UPOREDIŠ NEKE PODATKE I UTVRDIŠ DA LI SE RAZLIKUJU	☐	☐	☐	☐
DA UTVRDIŠ DA LI JE NEŠTO MEĐUSOBNO POVEZANO	☐	☐	☐	☐
DA ODREDIŠ SMISAO NEKIH INFORMACIJA, NPR. ŠTA JE ZAPRAVO POENTA	☐	☐	☐	☐
DA ODREDIŠ ŠTA JE UZROK A ŠTA POSLJEDICA	☐	☐	☐	☐

13. ATMOSFERA UČENJA

OPIS:

Do koje mjere nastavnik/ca nastoji da obezbijedi atmosferu ravnopravnosti i međusobnog uvažavanja mišljenja učenika/ca i nastavnika/ca?

INDIKATORI KVALITETA:

- nastavnik/ca podstiče učenike/ce da bez straha, slobodno, iznose vlastito mišljenje i/ili komentare, da postavljaju pitanja i/ ili traže objašnjenje u vezi sa sadržajem učenja i/ili načinom poučavanja;
- učenici/ce na času slobodno, bez straha, iznose vlastito mišljenje i/ili komentare, postavljaju nastavniku/ci pitanja i/ili traže objašnjenja u vezi sa sadržajem učenja i/ili načinom poučavanja.

SKALA PROCJENE ZA NASTAVNIKE/CE

Koliko često, na vašim časovima...	NIKADA	RIJETKO	PONEKAD ALI NE ČESTO	OBIČNO ILI VEMA ČESTO
UČENICI/CE IZNESU SVOJE SUMNJE ILI NESLAGANJA U VEZI SA ONIM ŠTO SE UČI	☐	☐	☐	☐
KOMENTARIŠU ČAS , NPR. DA KAŽU DA JE BIO ZANIMLJIV ILI NEZANIMLJIV	☐	☐	☐	☐
TRAŽE OBJAŠNJENJE , NPR. AKO IM ZADATAK NIJE JASAN	☐	☐	☐	☐

SKALA PROCJENE ZA UČENIKE/CE

Da li na časovima, bez straha, možeš...	NIKADA	RIJETKO	PONEKAD ALI NE ČESTO	OBIČNO ILI VEMA ČESTO
REĆI NASTAVNIKU/CI ŠTA STVARNO MISLIŠ O NASTAVI	☐	☐	☐	☐
TRAŽITI DODATNO OBJAŠNJENJE, NPR. AKO TI ZADATAK NIJE JASAN	☐	☐	☐	☐
POSTAVITI NASTAVNIKU/CI PITANJA O NEČEMU ŠTO TE ZANIMA	☐	☐	☐	☐
KOMENTARISATI, NPR. DA JE ČAS BIO ZANIMLJIV ILI NEZANIMLJIV	☐	☐	☐	☐
IZNIJETI SVOJE SUMNJE ILI NESLAGANJA U VEZI SA STVARIMA O KOJIMA UČITE	☐	☐	☐	☐

14. SOCIJALIZACIJSKA ULOGA ŠKOLE

OPIS:

Do koje mjere nastavnik/ca kod učenika/ca podstiče: inicijativnost, samostalnost, saradnju, samokontrolu, empatiju, solidarnost itd.

INDIKATORI KVALITETA:

- nastavnik/ca naglašava važnost pojedinih osobina kao što su: iskrenost, istrajnost, samostalnost, empatija, saradnja, samokontrola itd;
- nastavnik/ca nazlašava i zastupa pojedine vrijednosti kao što su: ravnopravnost, vrijednost učenja, poštenje i slično;
- nastavnik/ca nastoji da određene odluke prenese na učenike/ce (npr. većinski se odlučuje o tome gdje će ići na izlet, kako će organizovati prostor za učenje, pravila rada na času itd.);
- nastavnik/ca stvara situacije učenja u kojima učenici/ce jedni drugima pomažu, jedni druge usmjeravaju, kontrolišu i sl.

SKALA SAMOPROCJENE ZA NASTAVNIKE/CE

Koliko često vašim učenicima/cama...	NIKADA	RIJETKO	NE ČESTO	PONEKAD ALI VEMA ČESTO	OBIČNO ILI VEMA ČESTO
UKAZUJETE NA VAŽNOST POJEDINIH OSOBINA KAO ŠTO SU: ISKRENOST, ISTRAJNOST, SAMOSTALNOST, SARADNJA, SAMOKONTROLA ITD.	☐	☐	☐	☐	☐
PREPUŠTATE DA SAMI/SAME DONESU NEKE ODLUKE (NPR. GDJE ĆE IĆI NA IZLET, KAKO ĆE BITI UREĐENA UČIONICA I SL.)	☐	☐	☐	☐	☐
STVARATE SITUACIJE UČENJA U KOJIMA ONI JEDNI DRUGIMA POMAŽU , JEDNI DRUGE USMJERAVAJU, KONTROLIŠU I SL.	☐	☐	☐	☐	☐

SKALA PROCJENE

Koliko često nastavnik/ca...	NIKADA	RIJETKO	PONEKAD ALI NE ČESTO	OBIČNO ILI VEMA ČESTO
UKAZUJE UČENICIMA/CAMA NA VAŽNOST POJEDINIH OSOBINA KAO ŠTO SU: ISKRENOST, ISTRAJNOST, SAMOSTALNOST, SARADNJA ITD.	☐	☐	☐	☐
PREPUŠTA UČENICIMA/CAMA DA DONESU NEKE ODLUKE (NPR. GDJE ĆETE IĆI NA IZLET, KAKO ĆE BITI UREĐENA UČIONICA I SL.)	☐	☐	☐	☐
STVARA SITUACIJE UČENJA U KOJIMA UČENICI/CE JEDNI DRUGIMA POMAŽU	☐	☐	☐	☐
STVARA SITUACIJE UČENJA U KOJIMA UČENICI/CE JEDNI DRUGE USMJERAVAJU, KONTROLIŠU I SL.	☐	☐	☐	☐
PODSTIČE UČENIKE/CE NA DRUŠTVENO KORISTAN I HUMANITARNI RAD	☐	☐	☐	☐

Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje napredovanja učenika/ca

U okviru ovog područja utvrđuje se kvalitet praćenja, vrednovanja i ocjenjivanja znanja učenika/ca. Kao posebni kvaliteti ocjenjivanja utvrđuju se: redovnost, javnost, raznovrsnost, razvojnost i objektivnost ocjenjivanja. Indikatori kvaliteta praćenja, vrednovanja i ocjenjivanja znanja učenika/ca razmatraju se u okviru pet podpodručja:

1. REDOVNOST OCJENJIVANJA
2. JAVNOST OCJENJIVANJA
3. RAZNOVRSNOST OCJENJIVANJA
4. RAZVOJNOST OCJENJIVANJA
5. OBJEKTIVNOST OCJENJIVANJA

1. REDOVNOST OCJENJIVANJA

OPIS:

U kojoj mjeri nastavnik/ca redovno prati i ocjenjuje postignuća učenika/ca.

INDIKATORI KVALITETA:

- nastavnik/ca u toku procesa N/U redovno komentariše aktivnosti učenika/ca;
- nastavnik/ca u toku procesa N/U redovno vrednuje postignute nivoe znanja učenika/ca;
- nastavnik/ca redovno bilježi zapažanja o postignućima učenika/ca;
- nastavnik/ca redovno unosi u dnevnik ocjene učenika/ca.

SKALA SAMO/PROCJENE¹⁴ REDOVNOSTI OCJENJIVANJA

Ocijenite, u kojim mjeri nastavnik/ca...	NIKADA	RIJETKO	ČESTO	PONEKAD ALI NE VEMA ČESTO	OBIČNO ILI VEMA ČESTO
REDOVNO, NA SVAKOM ČASU, USMJERAVA I KOMENTARIŠE AKTIVNOSTI UČENIKA/CA	☐	☐	☐	☐	☐
REDOVNO, NA SVAKOM ČASU, VREDNUJE POSTIGNUTE NIVOE ZNAJANJA UČENIKA/CA	☐	☐	☐	☐	☐
REDOVNO BILJEŽI ZAPAŽANJA O POSTIGNUĆIMA UČENIKA/CA	☐	☐	☐	☐	☐
REDOVNO UNOSI U DNEVNIK OCJENE UČENIKA/CA	☐	☐	☐	☐	☐

2. JAVNOST OCJENJIVANJA

OPIS:

Da li i u kojoj mjeri nastavnik/ca javno daje učenicima/cama informacije o njihovom učenju i postignućima.

INDIKATORI KVALITETA:

- nastavnik/ca u odjeljenju, pred učenicima/cama, javno saopštava ocjenu učeniku/ci;
- nastavnik/ca u odjeljenju, pred učenicima/cama, javno obrazlaže ocjenu učeniku/ci;

¹⁴ Skale za utvrđivanje kvaliteta praćenja, vrednovanja i ocjenivanja znanja učenika/ca (skala: redovnosti, javnosti, raznovrsnosti, razvojnosti i objektivnosti) namijenjene su samoprocjeni od strane nastavnika/ca ili procjeni od strane učenika/ca.

- nastavnik/ca daje učenicima/cama povratnu informaciju o njihovim postignućima uz preporuke i instrukcije za postizanje boljih rezultata u učenju;
- nastavnik/ca redovno informiše roditelje o postignućima njihove djece.

SKALA SAMO/PROCJENE JAVNOSTI OCJENJIVANJA

Ocijenite, u kojoj mjeri nastavnik/ca...	NIKADA	RIJETKO	PONEKAD ALI NE ČESTO	OBIČNO ILI VEMA ČESTO
U ODJELJENJU, PRED UČENICIMA/CAMA, JAVNO SAOPŠTAVA OCJENU UČENIKU/CI	☐	☐	☐	☐
U ODJELJENJU, PRED UČENICIMA/CAMA, JAVNO OBRAŽLAZE OCJENU UČENIKU/CI	☐	☐	☐	☐
DAJE UČENICIMA/CAMA POVRATNU INFORMACIJU O NJIHOVIM POSTIGNUĆIMA	☐	☐	☐	☐
DAJE UČENICIMA/CAMA PREPORUKE I INSTRUKCIJE ZA POSTIZANJE BOLJIH REZULTATA U UČENJU	☐	☐	☐	☐
REDOVNO INFORMIŠE RODITELJE O POSTIGNUĆIMA NJIHOVE DJECE	☐	☐	☐	☐

3. RAZNOVRSNOST OCJENJIVANJA

OPIS:

Da li i u kojoj mjeri nastavnik/ca koristi različite tehnike ocjenjivanja.

INDIKATORI KVALITETA:

- nastavnik/ca koristi različite vrste provjere znanja (testovi, pismeni zadaci, seminarski radovi, eseji, dijalog, igranje uloga, izlaganje na neku temu, debata, likovni radovi, ogledi);
- nastavnik/ca prilagođava tehnike ocjenjivanja individualnim potrebama i potencijalima učenika/ca.

SKALA SAMO/PROCJENE RAZNOVRSNOSTI OCJENJIVANJA

Ocijenite, u kojim mjeri nastavnik/ca...	NIKADA	RIJETKO	NE ČESTO	PONEKAD ALI VEMA ČESTO	OBIČNO ILI VEMA ČESTO
KORISTI RAZLIČITE VRSTE PROVJERE ZNANJA (TESTOVI, PISMENI ZADACI, SEMINARSKI RADOVI, ESEJI I SL.)	☐	☐	☐	☐	☐
KORISTI RAZLIČITE SITUACIJE UČENJA ZA PROVJERU ZNANJA (DIJALOG, IZLAGANJE NA NEKU TEMU, DEBATA I SL)	☐	☐	☐	☐	☐
PRILAGOĐAVA TEHNIKE OCJENJIVANJA INDIVIDUALNIM POTREBAMA I POTENCIJALIMA UČENIKA/CA	☐	☐	☐	☐	☐

4. RAZVOJNA (FORMATIVNA ULOGA) OCJENJIVANJA

OPIS:

U kojoj mjeri je ocjenjivanje u ulozi razvoja učenika/ca.

INDIKATORI KVALITETA:

- ocjenjivanje se obavlja u atmosferi koja je oslobođena straha, napetosti i stresa;
- nastavnik/ca daje povratnu informaciju učeniku/ci sa akcentom na njegove/njene jake strane i potencijale, kako bi ojačao/la samopouzdanje učenika/ce i razvio njegovu/njenu zainteresovanost za rad;
- nastavnik/ca zahtjevnost postavljenih zadataka usklađuje prema mogućnostima učenika/ca;
- nastavnik/ca postepeno postavlja pred učenike/ce zahtjeve većeg nivoa složenosti u cilju razvoja motivacije za učenje;
- nastavnik/ca uz povratnu informaciju daje učeniku/ci instrukciju o daljim aktivnostima koje su u funkciji daljeg napredovanja i postizanja boljih rezultata u učenju;
- nastavnik/ca redovno analizira postignuća učenika/ca u cilju unapređenja svoje nastavne prakse.

SKALA SAMO/PROCJENE RAZVOJNOSTI OCJENJIVANJA

Ocijenite, u kojim mjeri nastavnik/ca...	NIKADA	RIJETKO	PONEKAD ALI NE ČESTO	OBIČNO ILI VEOMA ČESTO
OCJENJUJE UČENIKE/CE U ATMOSFERI OSLOBOĐENOJ STRAHA, NAPETOSTI I STRESA	☐	☐	☐	☐
DAJE POVRATNU INFORMACIJU UČENIKU/CI SA AKCENTOM NA NJEGOVE/NJENE JAKE STRANE I POTENCIJALE	☐	☐	☐	☐
ZAHTEJVNOST POSTAVLJENIH ZADATAKA USKLAĐUJE PREMA MOGUĆNOSTIMA UČENIKA/CA	☐	☐	☐	☐
POSTEPENO POSTAVLJA PRED UČENIKE/CE ZAHTEJE VEĆEG NIVOVA SLOŽENOSTI U CILJU RAZVOJA MOTIVACIJE ZA UČENJE	☐	☐	☐	☐
UZ POVRATNU INFORMACIJU DAJE UČENIKU/CI INSTRUKCIJU O DALJIM AKTIVNOSTIMA KOJE SU U FUNKCIJI DALJEG NAPREDOVANJA I POSTIZANJA BOLJIH REZULTATA U UČENJU	☐	☐	☐	☐
REDOVNO ANALIZIRA POSTIGNUĆA UČENIKA/CA U CILJU UNAPREĐIVANJA SVOJE NASTAVNE PRAKSE	☐	☐	☐	☐

5. OBJEKTIVNOST OCJENJIVANJA

OPIS:

Da li nastavnik/ca ima jasan kriterijum ocjenjivanja.

INDIKATORI KVALITETA:

- nastavnik/ca upoznaje učenike/ce sa vrstama, obimom i nivoom znanja koje je potrebno za svaku pojedinu ocjenu;
- nastavnik/ca usaglašava nivo zahtjeva na pisanim provjerama znanja sa kolegama/kolegamicama u aktivu;

- nastavnik/ca ocjenjuje pisane radove učenika/ca u skladu sa bodovnom skalom koja je poznata učenicima/cama;
- nastavnik/ca konstruiše testove znanja koji sadrže sve taksonomske nivoe znanja;
- nastavnik/ca principijelno vrednuje elemente značajne za usmenu provjeru znanja (jasnost u izlaganju, povezivanje sa ranije učenim, povezivanje sa znanjima van škole, sigurnost...itd.).

SKALA SAMO/PROCJENE OBJEKTIVNOSTI OCJENJIVANJA

Ocijenite, u kojim mjeri nastavnik/ca...	NIKADA	RIJETKO	NE ČESTO	PONEKAD ALI ČESTO	OBIČNO ILI VEOMA ČESTO
UPOZNAJE UČENIKE/CE SA VRSTAMA, OBIMOM I NIVOOM ZNANJA KOJE JE POTREBNO ZA SVAKU POJEDINU OCJENU	☐	☐	☐	☐	☐
USAGLAŠAVA NIVO ZAHTJEVA NA PISANIM PROVJERAMA ZNANJA SA KOLEGAMA/KOLEGINICAMA U AKTIVU	☐	☐	☐	☐	☐
OCJENJUJE PISANE RADOVE UČENIKA/CA U SKLADU SA BODOVNOM SKALOM KOJA JE POZNATA UČENICIMA/CAMA	☐	☐	☐	☐	☐
KONSTRUIŠE TESTOVE ZNANJA KOJI SADRŽE SVE TAKSONOMSKE NIVOE ZNANJA	☐	☐	☐	☐	☐

Komunikacija i saradnja

U okviru ovog područja utvrđuje se kompetentnost nastavnika/ca za komunikaciju, njihova spremnost da učestvuju u radu stručnih tijela i timova u školi, i da sarađuju sa učenicima/cama, kolegama/koleginicama i roditeljima. U okviru ovog područja izdvojena su tri podpodručja:

1. UTICAJ NASTAVNIKA/CE NA SOCIJALNE ODNOSU UČENIKA/CA
2. UČEŠĆE NASTAVNIKA/CE U RADU STRUČNIH TIJELA I TIMOVA U ŠKOLI
3. SARADNJA NASTAVNIKA/CE SA RODITELJIMA UČENIKA/CA

1. UTICAJ NASTAVNIKA/CE NA SOCIJALNE ODNOSU UČENIKA/CA

OPIS:

U kojoj mjeri nastavnik/ca razvija podsticajnu atmosferu u odjeljenju i školi i njeguje dobre socijalne odnose među učenicima/cama.

INDIKATORI KVALITETA:

- nastavnik/ca u stvaranju podsticajne socijalne klime u odjeljenju koristi različite modele, u zavisnosti od cilja i situacije: atmosfera takmičenja ili saradnje, podsticanje homogenosti grupe naspram "razbijanja" odjeljenja radi lakše kontrole;
- nastavnik/ca se u pravljenju pozitivne socijalne klime u odjeljenju nalazi u različitim ulogama: vođa, organizator i inicijator socijalnih aktivnosti, ravnopravan član grupe i slično;
- nastavnik/ca poznaje socijalni status i adaptiranost učenika/ca u odjeljenju (favoriti – odbačeni i sl.);
- nastavnik/ca rješava konflikte među učenicima/cama, odnosno podstiče učenike/ce da ih sami/same riješe;

- nastavnik/ca se redovno postavlja kao socijalni model i kao prenosilac određenog sistema vrijednosti.

SKALA SAMO/PROCJENE¹⁵ UTICAJA NASTAVNIKA/CE NA RAZVOJ POZITIVNIH SOCIJALNIH ODNOSA U UČIONICI

Nastavnik/ca...	NIKADA	RIJETKO	PONEKAD ALI NE ČESTO	OBIČNO ILI VEOMA ČESTO
U UČIONICI STVARA ATMOSFERU U KOJOJ DOMINIRA DEMOKRATSKA DISCIPLINA (RAVNOPRAVNO UKLJUČIVANJE SVIH UČENIKA/CA U ODLUČIVANJE O CILJEVIMA, PRAVIMA I SANKCIJAMA)	☐	☐	☐	☐
PONAŠANJE UČENIKA/CA POSMATRA SA STANOVIŠTA NJIHOVOG RAZVOJA I FORMIRANJA LIČNOSTI	☐	☐	☐	☐
U STVARANJU PODSTICAJNE SOCIJALNE KLIME U ODJELJENJU FAVORIZUJE ATMOSFERU TAKMIČENJA I SARADNJE	☐	☐	☐	☐
U STVARANJU PODSTICAJNE SOCIJALNE KLIME U ODJELJENJU PODSTIČE NJEGOVU HOMOGENIZACIJU	☐	☐	☐	☐
U PRAVLJENJU POZITIVNE SOCIJALNE KLIME U ODJELJENJU NALAZI SE U ULOZI ORGANIZATORA I INICIJATORA SOCIJALNIH AKTIVNOSTI	☐	☐	☐	☐
POZNAJE SOCIJALNI STATUS UČENIKA/CA	☐	☐	☐	☐
POZNAJE ADAPTIRANOST UČENIKA/CA U ODJELJENJU (FAVORITI – ODBAČENI I SL.)	☐	☐	☐	☐
PODSTIČE UČENIKE/CE DA SAMI/SAME RIJEŠE MEĐUSOBNE KONFLIKTE	☐	☐	☐	☐
REDOVNO SE POSTAVLJA KAO SOCIJALNI MODEL I KAO PRENOSILAC ODREĐENOG SISTEMA VRIJEDNOSTI	☐	☐	☐	☐

¹⁵ Skale za utvrđivanje kvaliteta komunikacije i saradnje nastavnika/ce (skala uticaja nastavnika/ce na razvoj pozitivnih odnosa u učionici; skala učešća nastavnike/ce u radu stručnih tijela i timova; skala saradnje sa roditeljima učenika/ca) namijenjene su samoprocjeni nastavnika/ca ili procjeni od strane direktora/ke i/ili stručnih službi u školi.

2. UČEŠĆE NASTAVNIKA/CE U RADU STRUČNIH TIJELA I TIMOVA U ŠKOLI

OPIS:

U kojoj mjeri nastavnik/ca aktivno učestvuje u radu stručnih tijela i timova u školi.

INDIKATORI KVALITETA:

- nastavnik/ca preuzima aktivnu ulogu u radu stručnih tijela i timova;
- nastavnik/ca surađuje sa drugim nastavnicima/cama i kolegama/koleginicama iz škole u cilju realizacije i unapređivanja vaspitno-obrazovnog rada.

SKALA SAMO/PROCJENE UČEŠĆA NASTAVNIKA/CE U RADU STRUČNIH TIJELA I TIMOVA U ŠKOLI

Nastavnik/ca...	NIKADA	RIJETKO	ALI NE ČESTO	PONEKAD	VEOMA ČESTO	OBIČNO ILI
AKTIVNO UČESTVUJE U RADU STRUČNIH TIJELA	☐	☐	☐	☐	☐	☐
PRIHVATA SVOJE MJESTO I ULOGU U TIMU I AKTIVNO I KREATIVNO PRISTUPA RJEŠAVANJU PROBLEMA	☐	☐	☐	☐	☐	☐
PRENOSI KOLEGAMA/KOLEGINICAMA ZNANJA KOJA JE STEKAO/LA KROZ UČEŠĆE NA REGIONALNIM ILI DRŽAVNIM SKUPOVIMA	☐	☐	☐	☐	☐	☐
SA KOLEGAMA/KOLEGINICAMA RAZMJENJUJE STRUČNU LITERATURU	☐	☐	☐	☐	☐	☐
SA KOLEGAMA/KOLEGINICAMA RADI NA IZRADI PLANOVA RADA	☐	☐	☐	☐	☐	☐
SA KOLEGAMA/KOLEGINICAMA RADI NA IZRADI DIDAKTIČKOG MATERIJALA	☐	☐	☐	☐	☐	☐
PRUŽA PODRŠKU I POMOĆ NASTAVNICIMA/CAMA POČETNICIMA	☐	☐	☐	☐	☐	☐

3. SARADNJA NASTAVNIKA/CE SA RODITELJIMA UČENIKA/CA

OPIS:

U kojoj mjeri i na koji način nastavnik/ca saraduje sa roditeljima učenika/ca u cilju napredovanja učenika/ca i rada škole.

INDIKATORI KVALITETA:

- nastavnik/ca razumije važnost saradnje sa roditeljima/starateljima i drugim partnerima u obrazovno-vaspitnom radu;
- nastavnik/ca poznaje i praktikuje različite oblike saradnje sa roditeljima učenika/ca;
- nastavnik/ca redovno informiše i konsultuje roditelje i ohrabruje ih da budu aktivno uključeni u rad škole;
- nastavnik/ca zna da je za ostvarivanje punih potencijala svakog učenika/ca neophodna dobra saradnja porodice, škole.

SKALA SAMO/PROCJENE SARADNJE NASTAVNIKA/CE SA RODITELJIMA UČENIKA/CA

Nastavnik/ca...	NIKADA	RIJETKO	AL I NE ČESTO	PONEKAD	VEMA ČESTO	OBIČNO ILI
PRIMJENJUJE RAZLIČITE OBLIKE SARADNJE SA RODITELJIMA	☐	☐	☐	☐	☐	☐
GRADI ODNOS POVJERENJA SA RODITELJIMA U INTERESU RAZVOJA UČENIKA/CA	☐	☐	☐	☐	☐	☐
REDOVNO INFORMIŠE RODITELJE O NAPREDOVANJU NJIHOVE DJECE	☐	☐	☐	☐	☐	☐
UVAŽAVA MIŠLJENJE I INICIJATIVE RODITELJA KOJI SU USMJERENI NA UNAPREĐIVANJE RADA ŠKOLE	☐	☐	☐	☐	☐	☐

